

Ontwikkeling waterschapshellingen 2015-2019

C. Hoeben

rijksuniversiteit
 groningen

COELO

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Rijksuniversiteit Groningen
www.coelo.nl

COELO-rapport 19-2

© COELO, Groningen, 2019

Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

Inhoud

Voorwoord	4
1.1. Tabellen in dit rapport	4
1.2. Opzet	4
1.3. Dank	4
2 Welke heffingen kennen waterschappen?	5
2.1. Inkomsten waterschappen	5
2.2. Waterschapsheffingen	5
3 Belangrijkste ontwikkelingen	9
3.1. Ontwikkeling op hoofdpunten 2018-2019	9
3.2. Ontwikkeling op hoofdpunten 2015-2019	10
4 Tarieven	12
4.1. Zuiveringsheffing	13
4.2. Ingezetenenheffing	16
4.3. Heffing gebouwd	21
4.4. Heffing ongebouwd	26
4.5. Heffing natuur	30
Verantwoording	35
Tarieven binnen waterschappen	35
Gemiddelden	35
Heffing gebouwd	35
Fusies	35

Voorwoord

Op 20 maart zijn er verkiezingen voor nieuwe besturen van de waterschappen. In dit rapport geven we per waterschap de ontwikkeling weer van de belangrijkste heffingen in de afgelopen bestuursperiode. Dat zijn de zuiveringsheffing, watersysteemheffing en de wegenheffing.

In ieder hoofdstuk geven we steeds eerst de ontwikkeling van de tarieven ten opzichte van 2018 weer en vervolgens de tariefontwikkeling in de afgelopen bestuursperiode (2015-2019). Later dit jaar publiceert COELO de Atlas van de lokale lasten met kaarten over de belastingen en heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen.

Omdat mogelijk de ligging van de verschillende waterschappen niet bij iedere lezer bekend is, is als bijlage een kaart toegevoegd met de waterschappen zoals die in 2019 bestaan.

1.1. Tabellen in dit rapport

De in dit rapport opgenomen gegevens zijn de tarieven zoals die door de waterschappen zijn vastgesteld. De getallen in de tabellen staan tegen een gekleurde achtergrond. Per kolom is ongeveer een derde blauw, een derde grijs en een derde rood. Hierdoor is in één oogopslag te zien welke waarden relatief laag (blauw) of hoog (rood) zijn. Bij de keuze van de gehanteerde kleuren is zo veel mogelijk rekening gehouden met de visuele beperking van kleurenblinden.¹

1.2. Opzet

Hoofdstuk 2 van dit rapport geeft een korte uitleg over de waterschapsheffingen. Hoofdstuk 3 vat de belangrijkste ontwikkelingen samen. Hoofdstuk 3 bespreekt in detail de tarieven van achtereenvolgens de zuiveringsheffing, en de tarieven van de watersysteem- en wegenheffing. Het rapport wordt afgesloten met een verantwoording van de gehanteerde methode.

1.3. Dank

Wij zijn de Waarderingskamer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van gegevens met betrekking tot de woz-waardeontwikkeling. Verder is dank verschuldigd aan Maarten Allers voor commentaar op een eerdere versie van dit rapport. Vanzelfsprekend berust de verantwoordelijkheid voor eventueel resterende onvolkomenheden bij de auteur.

¹ Hierbij is gebruik gemaakt van J. Walraven, Kleurenblind. Zien en toch niet zien, Blind Color, Arnhem, 2000.

2 Welke heffingen kennen waterschappen?

2.1. Inkomsten waterschappen

In Nederland hebben we een afzonderlijke bestuurslaag voor het waterbeheer: de waterschappen. Waterschappen zorgen voor schoon water, zorgen ervoor dat het water niet te hoog, maar ook niet te laag staat en onderhouden dijken en sluisen. De kosten verschillen per regio. In het westen van het land moet bijvoorbeeld vanwege de lage ligging veel meer worden gedaan om droge voeten te houden dan in Limburg.

Kostenverschillen tussen gemeenten en provincies worden (deels) gecompenseerd doordat deze overheidslagen een verevenende algemene uitkering ontvangen (uit het Gemeentefonds en Provinciefonds). Er bestaat echter geen Waterschapsfonds dat kostenverschillen tussen waterschappen compenseert. Waterschappen dekken hun kosten grotendeels uit de opbrengsten van de waterschapsheffingen. Hogere kosten betekent dus ook hogere tarieven.

2.2. Waterschapsheffingen

Zuiveringheffing

Waterschappen kennen verschillende heffingen. De belangrijkste heffingen zijn de zuiveringsheffing, de watersysteemheffing en de wegenheffing. Met de zuiveringsheffing wordt de afvalwaterzuivering bekostigd, het schoonmaken van rioolwater. De zuiveringsheffing is een bedrag per vervuilingseenheid. Een eenpersoonshuishouden betaalt standaard voor één vervuilingseenheid, een meerpersoonshuishouden (twee en meer personen) voor drie.

Watersysteem- en wegenheffing

Met de watersysteemheffing betalen waterschappen de waterkering (het dijkonderhoud), de waterbeheersing (de waterhoeveelheid in sloten en plassen) en het waterkwaliteitsbeheer (kwaliteit van oppervlaktewateren). Er zijn vijf waterschappen in het westen van het land die (een deel van) het wegennet onderhouden, zie kaart 1. Eén waterschap (Scheldestromen in Zeeland) betaalt de kosten hiervan uit de watersysteemheffing, de andere vier waterschappen betalen het wegenonderhoud via een afzonderlijke wegenheffing. Deze wordt alleen opgelegd in de gebieden waar het waterschap wegen onderhoudt.

De watersysteemheffing en wegenheffing bestaan beide uit vier verschillende onderdelen (zie ook tabel 1):

1. de ingezetenenheffing, een tarief per huishouden.
2. de heffing gebouwd, betaald door eigenaren van gebouwen (vooral huiseigenaren). Het tarief is een percentage van de woz-waarde.

3. de heffing ongebouwd, betaald door eigenaren van ongebouwde grond voor zover het geen natuurgrond is (vooral agrariërs). Het tarief is een bedrag per hectare.

4. de heffing natuur, betaald door eigenaren van natuurgrond. Het tarief is, net als de heffing ongebouwd, een bedrag per hectare.

In dit rapport is, waar van toepassing, het tarief van de watersysteem- en wegenheffing opgeteld.

Tabel 1 Overzicht watersysteem- en wegenheffing van waterschappen

Heffing	Onderdelen	Betaald door	Tarief
Watersysteemheffing	Ingezetenenheffing	Huishoudens	Vast bedrag per huishouden
	Heffing gebouwd	Eigenaren gebouwen	% woz-waarde
	Heffing ongebouwd	Eigenaren van grond die geen natuurgrond is	Bedrag per hectare
	Heffing natuur	Eigenaren van natuurgrond	Bedrag per hectare
Wegenheffing	Ingezetenenheffing	Huishoudens	Vast bedrag per huishouden
	Heffing gebouwd	Eigenaren gebouwen	% woz-waarde
	Heffing ongebouwd	Eigenaren van grond die geen natuurgrond is	Bedrag per hectare
	Heffing natuur	Eigenaren van natuurgrond	Bedrag per hectare

Kaart 1 Waterschappen in Nederland.

In alle waterschappen wordt een watersysteemheffing in rekening gebracht, in de blauwe gebieden ook een wegeheffing

Kosten verdelen tussen groepen belastingbetalers

De tarieven van de watersysteemheffing en de wegeheffing komen tot stand door de kosten die waterschappen maken voor het watersysteem (onder meer regelen van het waterpeil, dijkonderhoud, en kwaliteit van het oppervlaktewater) en voor het wegenonderhoud om te slaan over de vier groepen belastingbetalers. Dit gebeurt op basis van het uitgangspunt dat de mate van belang bepalend is voor het aandeel in de kosten van een groep. Hoe dit belang moet worden bepaald is wettelijk vastgelegd in de Waterschapswet. Het aandeel van ingezetenen wordt bepaald op basis van de bevolkingsdichtheid in het waterschapsgebied. Het aandeel van de overige categorieën wordt vervolgens vastgesteld op basis van hun aandeel in de economische waarde van

gebouwen (woz-waarde) en grond. De berekende percentages worden vastgelegd in een kostentoedelingsverordening. Deze verordening moet ten minste één keer in de vijf jaar worden aangepast. In de meeste waterschappen is deze verordening in de afgelopen bestuursperiode aangepast. Omdat de percentages belangrijk zijn om de hoogte van de tarieven te begrijpen geven we ook per waterschap weer hoe deze zijn veranderd tussen 2015 en 2019.

3 Belangrijkste ontwikkelingen

3.1. Ontwikkeling op hoofdpunten 2018-2019

Tabel 2 zet de belangrijkste ontwikkelingen van 2018 op 2019 bij waterschappen op een rij.

Tabel 2 Overzicht ontwikkeling 2018-2019

	Tarief (euro behalve waar anders aangegeven)			Verandering (%)		
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	Kleinste stijging	Mutatie van gemiddelde	Grootste stijging
Zuiveringsheffing ^a	144	172	281	-4,0	1,6	8,3
Ingezetenenheffing	43	88	145	-1,1	3,8	25,8
Heffing gebouwd ^b	0,0135%	0,0318%	0,0616%	-10 ^c	1,0 ^c	8,6 ^c
Heffing ongebouwd ^d	51	85	178	-20	7,1	13,1
Heffing natuur ^d	2,10	5,51	37,60	-0,2	25,8	1.618

Gemiddelden zijn gewogen naar de grondslag. Tarieven zijn in euro's behalve waar anders aangegeven.

a Meerspersoonshuishoudens.

b Percentage van de woz-waarde.

c Gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de woz-waarde

d Tarief per hectare

Een meerpersoonshuishouden betaalt gemiddeld 172 euro voor de zuiveringsheffing. Dit varieert van 144 euro tot 281 euro. Gemiddeld stijgt het tarief in 2019 1,6 procent. Ter vergelijking: de inflatie zal in 2019 naar verwachting 2,4 procent bedragen.² Gecorrigeerd voor inflatie is dus sprake van een daling. In één waterschap daalt het tarief in 2019 (Schieland en de Krimpenerwaard met 4,0 procent). De grootste stijging is 8,3 procent (in Drents Overijsselse Delta).

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 bestaan zowel de watersysteem- als wegenheffing van de waterschappen uit vier tarieven. In dit rapport zijn, waar van toepassing, de bedragen van beide heffingen opgeteld.

Huishoudens betalen in 2019 gemiddeld 88 euro voor de ingezetenenheffing. Dat is 3,8 procent meer (3 euro) dan vorig jaar. Het bedrag per huishouden loopt uiteen van 43 euro tot 145 euro. In één deel van een waterschap daalt het tarief (het deel van Hollands Noorderkwartier waar een wegenheffing wordt betaald, met 1,1 procent). De grootste stijging is 26 procent (17 euro, in Noorderzijlvest).

De heffing gebouwd wordt betaald door woningeigenaren en eigenaren van andere gebouwen. In 2019 is de peildatum van de woz-waarden (de grondslag voor de heffing gebouwd) verschoven van 1 januari 2017 naar 1 januari 2018. Daardoor is de waarde

² CPB (2018) *Decemberraming 2018*, Den Haag.

van de gemiddelde woning in de meeste waterschappen gestegen. De waterschappen hebben de tarieven van de heffing gebouwd aan deze ontwikkeling aangepast. De heffing gebouwd is gemiddeld 1,0 procent gestegen. Deze stijging is gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de woz-waarde. In negen waterschappen daalt het tarief. De grootste daling is 10 procent (Zuiderzeeland), de grootste stijging 8,6 procent (Rijn en IJssel). Gemiddeld betalen woningeigenaren in 2019 79 euro voor de heffing gebouwd.

Eigenaren van ongebouwde grond die geen natuur is (dat zijn vooral agrariërs) betalen gemiddeld 85 euro per hectare (7,1 procent ofwel 6 euro meer dan vorig jaar). Het tarief van de heffing natuur (betaald door eigenaren van natuurterreinen) is veel lager dan dat van de heffing ongebouwd. Gemiddeld betaalt een eigenaar van natuurgrond 5,51 euro per hectare (1 euro meer dan vorig jaar, dat is een stijging van 25,8 procent).

Voor huishoudens nemen de waterschapslasten in het totaal van de bijkomende woonlasten (dus naast huur of financiering eigen woning) overigens slechts een beperkt deel voor hun rekening (7 procent in 2018).³ Energie en water is veruit de grootste post.

3.2. Ontwikkeling op hoofdpunten 2015-2019

Op 20 maart worden verkiezingen gehouden voor de besturen van de waterschappen. Die zijn voor het laatst in 2015 gehouden. We vergelijken hier de tarieven van 2015, die nog door de vorige besturen zijn vastgesteld, met de tarieven van 2019. Hoe zijn de tarieven veranderd sinds de vorige verkiezingen?

De zuiveringsheffing van de waterschappen stijgt gemiddeld met 0,7 procent per jaar. Het tarief per vervuilingseenheid is gemiddeld 1,59 euro hoger dan in 2015. De ontwikkeling varieert van een daling met gemiddeld 3,1 procent per jaar (Schieland en de Krimpenerwaard) tot een stijging met gemiddeld 5,3 procent per jaar (Rijnland).

Tabel 3 Overzicht gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling 2015-2019

	Grootste daling (%)	Mutatie van het gemiddelde (%)	Grootste stijging (%)
Zuiveringsheffing	-3,1	0,7	5,3
Ingezetenenheffing	0,6	3,1	9,5
Heffing gebouwd ^a	-1,1	3,0	5,1
Heffing ongebouwd	-2,2	4,2	8,7
Heffing natuur	-7,5	7,2	56,1

Gemiddelden zijn gewogen naar de grondslag.

a Gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de woz-waarde.

Het tarief dat alle huishoudens betalen, de ingezetenenheffing, stijgt gemiddeld 3,1 procent per jaar, variërend van een stijging met gemiddeld 0,6 procent per jaar (Rijnland) tot een stijging met gemiddeld 9,5 procent per jaar (Noorderzijlvest). Gemiddeld betalen ingezetenen in 2019 10 euro meer dan in 2015.

³ Zie *Atlas van de lokale lasten 2018*, COELO, Groningen.

Eigenaren van gebouwen zijn tussen 2015 en 2019 gemiddeld (gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van gebouwen) 3,0 procent per jaar meer gaan betalen voor de heffing gebouwd. Ook hier zijn afwijkingen van het gemiddelde. De ontwikkeling varieert van een daling met gemiddeld 1,1 procent per jaar (Zuiderzeeland) tot een stijging met gemiddeld 5,1 procent per jaar (De Dommel).

Voor een hectare ongebouwde (niet-natuur)grond zijn eigenaren gemiddeld 4,2 procent per jaar meer gaan betalen. In 2015 betalen de eigenaren gemiddeld 8 euro per hectare meer dan in 2015. Dit verschilt van een daling met gemiddeld 2,2 procent per jaar (Schieland en de Krimpenerwaard, in het gebied waar het waterschap geen wegen onderhoudt) tot een stijging met gemiddeld 8,7 procent per jaar (Rivierenland, ook in het deel waar het waterschap geen wegen onderhoudt).

Voor een hectare natuurgrond zijn de eigenaren gemiddeld 7,2 procent meer gaan betalen per jaar. Het gaat om kleine bedragen (zie tabel 3): in 2019 gemiddeld 5,51 euro per hectare, dat is 1,33 euro meer dan in 2015. Bij zulke lage tarieven valt een verandering procentueel al snel hoog uit. De ontwikkeling varieert van een gemiddelde jaarlijkse daling met 7,5 procent (Amstel, Gooi en Vecht) tot een gemiddelde jaarlijkse stijging met 56,1 procent (Schieland en de Krimpenerwaard in het deel waar het waterschap *wel* wegen onderhoudt).

4 Tarieven

De belangrijkste heffingen van de waterschappen zijn de zuiveringsheffing, de watersysteemheffing en de wegenheffing. De laatste twee bestaan uit vier tarieven, te weten de ingezetenenheffing (huishoudens), heffing gebouwd (vooral huiseigenaren) de heffing ongebouwd (grondeigenaren, vooral agrariërs) en de heffing natuur (eigenaren natuurgrond), zie tabel 4.

Tabel 4 Overzicht watersysteem- en wegenheffing van waterschappen

Heffing	Onderdelen	Betaald door	Tarief
Watersysteemheffing	Ingezetenenheffing	Huishoudens	Vast bedrag per huishouden
	Heffing gebouwd	Eigenaren gebouwen	% woz-waarde
	Heffing ongebouwd	Eigenaren van grond die geen natuurgrond is	Bedrag per hectare
	Heffing natuur	Eigenaren van natuurgrond	Bedrag per hectare
Wegenheffing	Ingezetenenheffing	Huishoudens	Vast bedrag per huishouden
	Heffing gebouwd	Eigenaren gebouwen	% woz-waarde
	Heffing ongebouwd	Eigenaren van grond die geen natuurgrond is	Bedrag per hectare
	Heffing natuur	Eigenaren van natuurgrond	Bedrag per hectare

De wegenheffing wordt in vier waterschappen gehanteerd, en dan alleen in het deel van het waterschap waar wegen worden onderhouden (zie kaart 1). We geven in waterschappen met een wegenheffing weer wat de vier groepen belastingbetalers kwijt zijn in de gebied met en in de gebieden zonder wegenbeheer.

De tarieven van de ingezetenenheffing, de heffing gebouwd, de heffing ongebouwd en de heffing natuur worden bepaald door de kosten van het watersysteem en het wegenbeheer te verdelen over de vier betalende belastingcategorieën. Dit gebeurt op basis van kostentoedelingspercentages die ten minste één keer in de vijf jaar worden vastgesteld. De hoogte en verandering van de kostentoedelingspercentages verklaart mede de hoogte en mutatie van tarieven. Daarom wordt ook hier kort op in gegaan.

4.1. Zuiveringsheffing

Tarief in 2019

De zuiveringsheffing is een tarief per vervuilingseenheid. Eenpersoonshuishoudens betalen voor één vervuilingseenheid. Zij betalen in 2019 gemiddeld 57 euro aan zuiveringsheffing (zie tabel 5). In waterschap Limburg is het tarief van de zuiveringsheffing het laagst (48 euro) en in Delfland het hoogst (94 euro). Meerpersoonshuishoudens betalen drie keer zo veel als eenpersoonshuishoudens (gemiddeld 172 euro).

Eén waterschap, Schieland en de Krimpenerwaard, verlaagt het tarief in 2019 (met 4,0 procent, 6 euro per vervuilingseenheid). Het waterschap heeft minder kosten voor energie, advies en onderzoek en de aanschaf voor chemicaliën. Ook worden de reserves afgebouwd.

Drents Overijsselse Delta verhoogt het tarief het sterkst (8,3 procent, 13 euro). In 2018 verlaagde dit waterschap het tarief nog met 2,0 procent. Gemiddeld stijgt het tarief 1,6 procent (2,68 euro per vervuilingseenheid).

Tabel 5 Tariefzuiveringsheffing (bedragen in euro's)

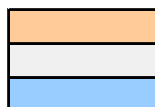
	Tarief eenpersoonshuishouden	Tarief meerpersoonshuishouden	Mutatie t.o.v. 2018
Aa en Maas	48	144	1,0%
Amstel, Gooi en Vecht	54	162	1,5%
Brabantse Delta	55	166	5,0%
De Dommel	49	146	0,5%
De Stichtse Rijnlanden	66	197	0,0%
Delfland	94	281	0,0%
Drents Overijsselse Delta	57	172	8,3%
Fryslân	57	172	0,0%
Hollands Noorderkwartier	54	163	0,8%
Hollandse Delta	57	170	6,4%
Hunze en Aa's	74	221	0,8%
Limburg	48	144	0,9%
Noorderzijlvest	64	192	2,6%
Rijn en IJssel	52	156	3,0%
Rijnland	58	174	1,8%
Rivierenland	54	162	0,5%
Scheldestromen	60	180	2,9%
Schieland en de Krimpenerwaard	50	149	-4,0%
Vallei en Veluwe	53	159	2,8%
Vechtstromen	50	151	0,3%
Zuiderzeeland	58	174	0,0%
Laagste	48	144	-4,0%
Gemiddelde	57	172	1,6%
Hoogste	94	281	8,3%

Legenda:

Relatief hoog

Rond de mediaan

Relatief laag

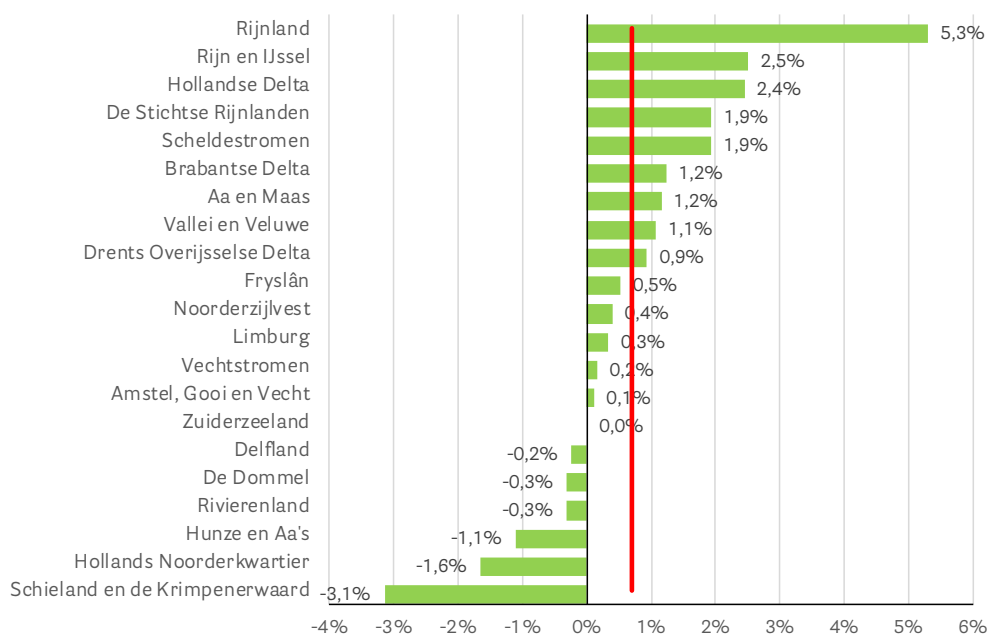

Ontwikkeling 2015-2019

Figuur 1 en kaart 2 geven de ontwikkeling per waterschap in de afgelopen bestuursperiode weer. Tussen 2015 en 2019 is het tarief van de zuiveringsheffing gemiddeld 0,7 procent per jaar gestegen. Het tarief per vervuilingseenheid is gemiddeld 1,59 euro per vervuilingseenheid hoger dan in 2015.

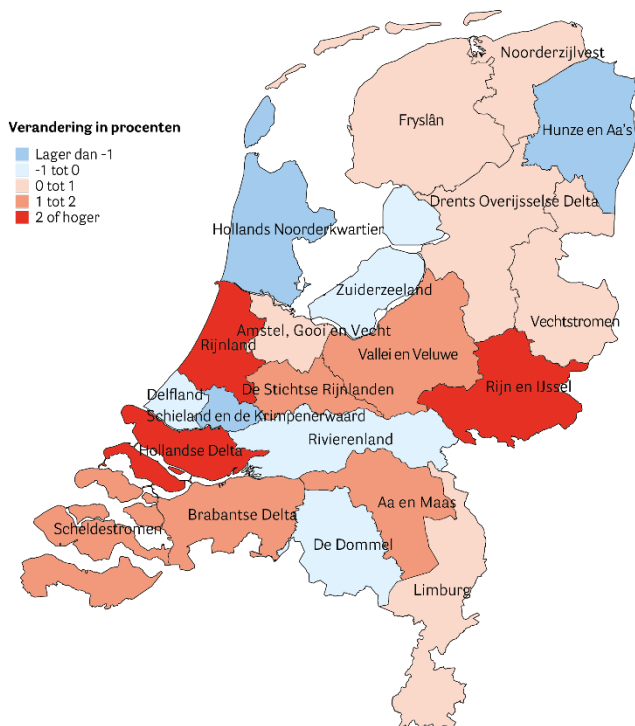
De ontwikkeling per waterschap varieert sterk. In zes waterschappen is het tarief in 2019 lager dan in 2015. De gemiddelde jaarlijkse daling is met 3,1 procent het sterkst in Schieland en de Krimpenerwaard. Een meerpersoonshuishouden betaalt in dit waterschap 20 euro minder in 2019 dan in 2015. Deze daling komt doordat het waterschap in 2017 de mogelijkheid tot kwijtschelding van de aanslag voor de zuiveringsheffing afschafte. Als er geen kwijtschelding wordt verleend worden de kosten over meer huishoudens verdeeld waardoor het tarief daalt. Dit betekent dus wel dat alle huishoudens een aanslag moeten betalen, ook als zij een inkomen hebben op bijstandsniveau (of lager). In Rijnland is het tarief het sterkst gestegen (2,4 procent per jaar). Een meerpersoonshuishouden betaalt in 2019 174 euro, dat was in 2015 142 euro, een verhoging van bijna 33 euro.

Figuur 1 Gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling tussen 2015 en 2019 van de tarieven van de zuiveringsheffing

De rode lijn geeft de gemiddelde jaarlijkse stijging in Nederland weer.

Kaart 2 Gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling tussen 2015 en 2019 van de tarieven van de zuiveringsheffing

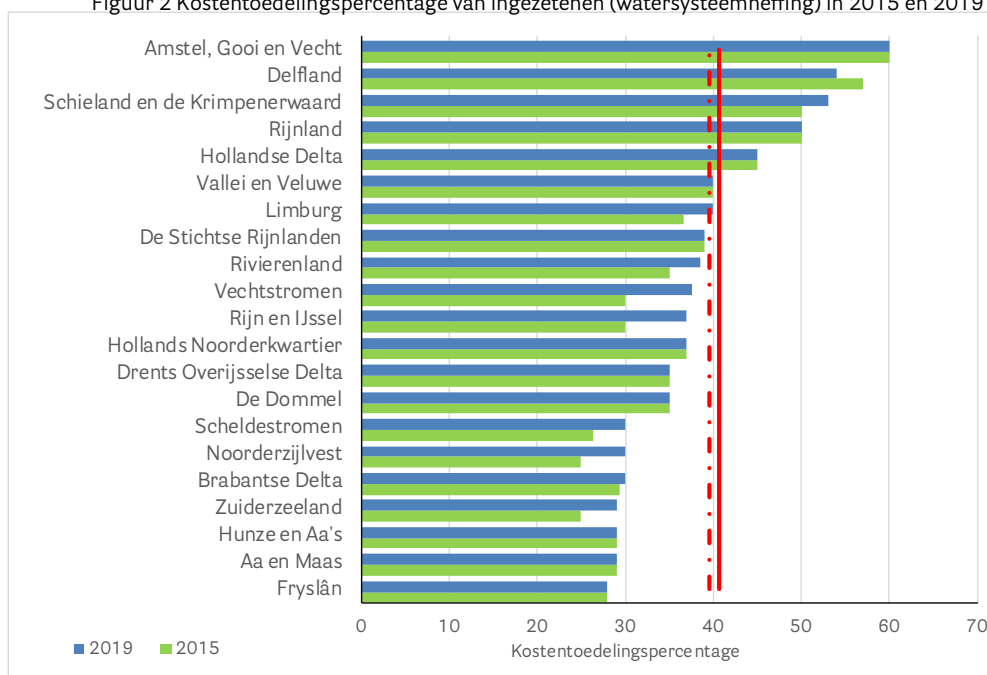
4.2. Ingezetenenheffing

De watersysteemheffing en de wegenheffing bestaan uit vier afzonderlijke tarieven die door vier groepen belastingbetalers worden voldaan (zie tabel 4 aan het begin van dit hoofdstuk). De ingezetenenheffing wordt betaald door de huishoudens. Het tarief is een vast bedrag per huishouden. Het hangt dus niet samen met bijvoorbeeld de grootte van een huishouden. De hoogte van het tarief hangt af van de kosten die het waterschap maakt voor bijvoorbeeld dijkonderhoud en waterpeilbeheer en van het deel van deze kosten dat ingezetenen moeten betalen. Hoe groot dat deel is, is vastgelegd in een kostentoedelingsverordening die ten minste één keer in de vijf jaar wordt vastgesteld. In de afgelopen bestuursperiode zijn alleen de kostentoedelingspercentages in Rijnland niet gewijzigd. Twee andere waterschappen (Limburg en Drents Overijsselse Delta) zijn via een fusie ontstaan in de afgelopen bestuursperiode en hebben toen een nieuwe verordening vastgesteld. Twaalf waterschappen hebben vanaf 2019 een nieuwe kostentoedelingsverordening.

Ontwikkeling kostenaandeel

Figuur 2 geeft weer welke deel van de kosten ingezetenen betalen in 2015 en in 2019.⁴ Hoewel bijna alle waterschappen tussen 2015 en 2019 een nieuwe kostentoedelingsverordening hebben vastgesteld is het ingezetenenpercentage maar in tien waterschappen veranderd. Het ingezetenenpercentage is afhankelijk van de bevolkingsdichtheid. Waterschappen kunnen binnen een bepaalde bandbreedte een percentage bepalen. De bevolkingsdichtheid verandert weinig over de tijd en het is daarom niet altijd nodig om het kostenaandeel van ingezetenen aan te passen.

Figuur 2 Kostentoedelingspercentage van ingezetenen (watersysteemheffing) in 2015 en 2019

De doorgetrokken rode lijn geeft het gemiddelde percentage in 2019 weer, de gestippelde rode lijn het gemiddelde percentage van 2015. Waterschap Limburg is in 2017 ontstaan uit een fusie en Drents Overijsselse Delta in 2016. Het kostentoedelingspercentage van deze twee waterschappen in 2015 is een gewogen gemiddelde.

Delfland heeft het percentage dat ingezetenen betalen als enige verlaagd (met 3,0 procentpunt). Ondanks de verlaging is het kostenaandeel van ingezetenen in Delfland het op één na hoogste. De sterkste stijging van het kostentoedelingspercentage voor ingezetenen vinden we in Vechtstromen (stijging van 30 procent in 2015 naar 37,5 procent in 2019). Een hoger kostentoedelingspercentage betekent (als alles verder hetzelfde blijft) dat het tarief van de ingezetenenheffing stijgt.

⁴ Zoals aangegeven zijn er vier waterschappen die in een deel van het beheergebied wegen onderhouden en hier een wegenheffing voor heffen. Ook de tarieven van de wegenheffing worden verdeeld op basis van kostentoedelingspercentages. Omdat het maar gaat om vier delen van waterschappen blijft de ontwikkeling van deze kostentoedelingspercentages buiten beschouwing.

Tarief in 2019

Tabel 6 laat de tariefontwikkeling in 2019 zien. Huishoudens betalen in 2019 gemiddeld 88 euro. Dat is 3,8 procent (3 euro) meer dan vorig jaar. Het tarief is met 43 euro het laagst in De Dommel. In het deel van Schieland en de Krimpenerwaard waar het waterschap wegen onderhoudt is de ingezetenenheffing het hoogst. Hier betaalt een huishouden 145 euro per jaar.

In het deel van Hollands Noorderkwartier waar het waterschap wegen onderhoudt daalt het tarief dat ingezetenen betalen in 2019 1,1 procent (1,60 euro). Hollands Noorderkwartier heeft vanaf 2019 lagere kosten voor het wegenonderhoud omdat een deel van het wegennet is overgedragen aan een gemeente (Alkmaar). Lagere kosten zorgen voor een lager tarief.

In de andere waterschappen stijgt het tarief. De stijging is met 25,8 procent het sterkst in Noorderzijlvest. Huishoudens betalen hier 17 euro per jaar meer dan in 2018. De stijging komt door de nieuwe kostentoedelingsverordening die het waterschap heeft vastgesteld. Tot 2018 betaalden ingezetenen 25 procent van de kosten, in 2019 is dit 30 procent van de kosten (zie ook figuur 2)

Tabel 6 Tariefingezetenenheffing (in euro's)

	Ingezetenenheffing	Mutatie t.o.v. 2018
Aa en Maas	60	1,1%
Amstel, Gooi en Vecht	113	2,3%
Brabantse Delta	59	3,0%
De Dommel	43	4,1%
De Stichtse Rijnlanden	76	5,4%
Delfland	123	1,5%
Drents Overijsselse Delta	99	2,6%
Fryslân	88	3,0%
Hollands Noorderkwartier met wegenonderhoud	142	-1,1%
Hollands Noorderkwartier zonder wegenonderhoud	104	1,5%
Hollandse Delta met wegenonderhoud	117	1,8%
Hollandse Delta zonder wegenonderhoud	104	1,1%
Hunze en Aa's	73	1,9%
Limburg	55	3,3%
Noorderzijlvest	83	25,8%
Rijn en IJssel	61	3,0%
Rijnland	105	0,0%
Rivierenland met wegenonderhoud	143	11,5%
Rivierenland zonder wegenonderhoud	100	15,4%
Scheldestromen	108	2,5%
Schieland en de Krimpenerwaard met wegenonderhoud	145	0,8%
Schieland en de Krimpenerwaard zonder wegenonderhoud	102	2,1%
Vallei en Veluwe	55	3,6%
Vechtstromen	75	10,6%
Zuiderzeeland	84	19,2%
Laagste	43	-1,1%
Gemiddelde	88	3,8%
Hoogste	145	25,8%

Vier waterschappen (Hollands Noorderkwartier, Hollandse Delta, Rivierenland en Schieland en de Krimpenerwaard) onderhouden wegen in een deel van het beheergebied en heffen hier een afzonderlijke heffing voor.

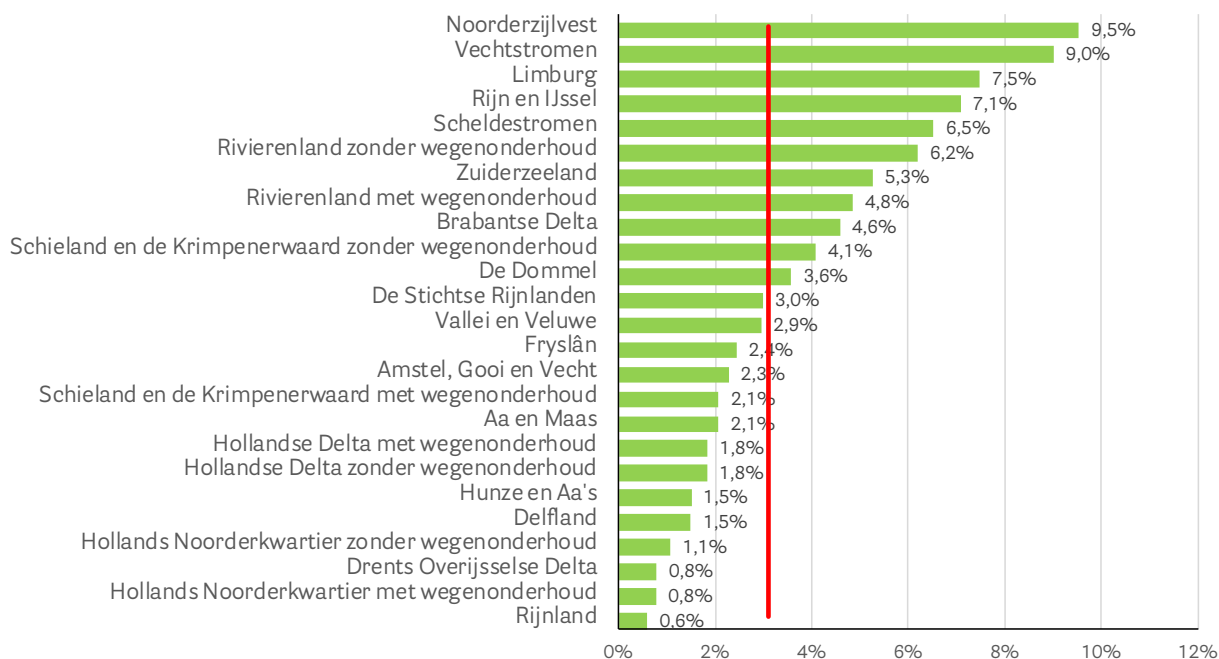
Legenda:

Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

Ontwikkeling 2015-2019

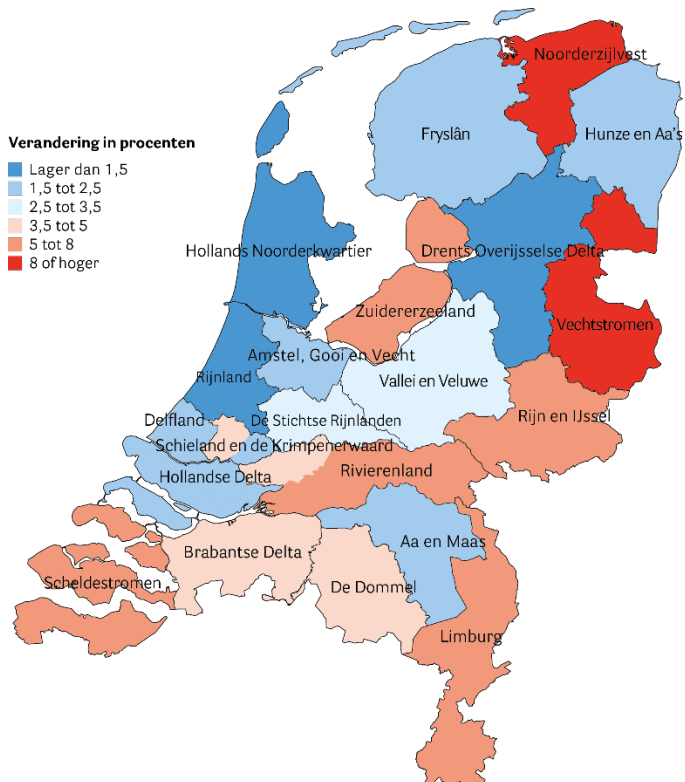
Tussen 2015 en 2019 zijn huishoudens gemiddeld 3,1 procent per jaar meer gaan betalen voor de ingezetenenheffing. We betalen in 2019 gemiddeld 10 euro meer dan in 2015. De stijging is met gemiddeld 9,5 procent (25 euro) per jaar het sterkst in Noorderzijlvest (figuur 3 en kaart 3) en komt voornamelijk door het hogere kostentoedelingspercentage dat dit waterschap in 2019 heeft vastgesteld. De stijging is met 0,6 procent het laagst in Rijnland (2,50 euro). Overigens betalen huishoudens van Rijnland in 2019 wel meer (105 euro) dan inwoners van Noorderzijlvest (82 euro).

Figuur 3 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de ingezetenenheffing tussen 2015 en 2019

De rode lijn geeft de gemiddelde jaarlijkse stijging in Nederland weer.

Kaart 3 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de ingezetenenheffing tussen 2015 en 2019

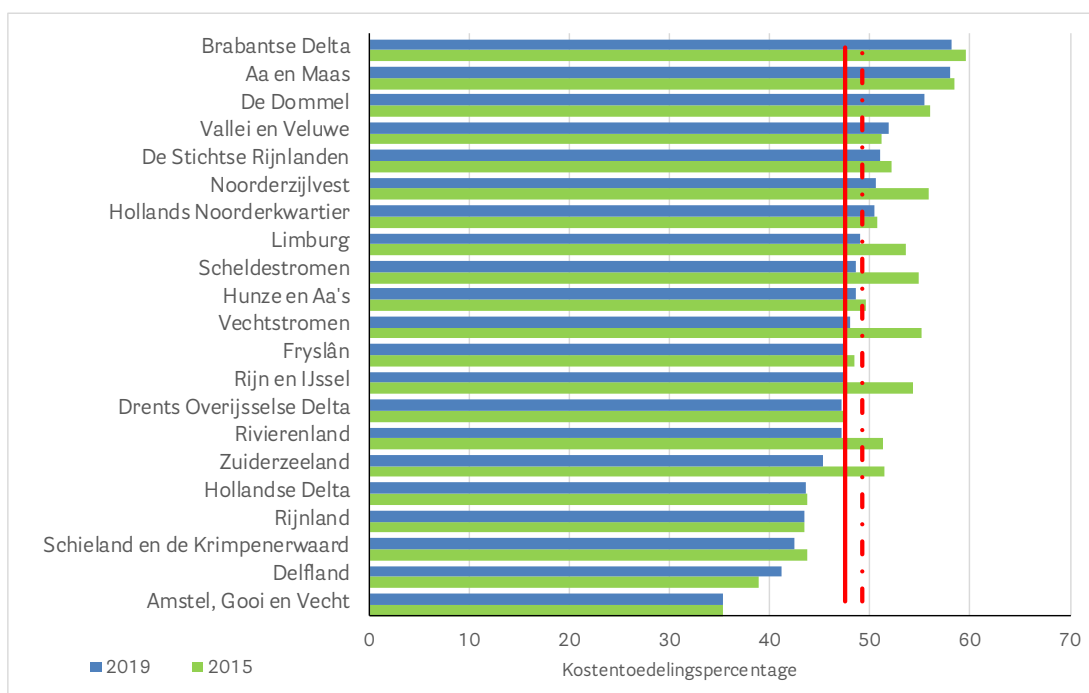
4.3. Heffing gebouwd

De heffing gebouwd (het tweede tarief van de watersysteem- en eventueel de wegeffing) wordt betaald door eigenaren van gebouwen. Dat zijn voor het grootste deel huiseigenaren. Het kostentoeedelingspercentage van gebouwd, ongebouwd en natuur wordt vastgesteld op basis van de economische waarde van gebouwen en grond. Het waterschap heeft weinig mogelijkheden om de verhouding in kostenaandelen tussen de groepen te beïnvloeden.

Ontwikkeling kostenaandeel

In 16 waterschappen is de categorie gebouwd tussen 2015 en 2019 een kleiner deel van de kosten gaan betalen (zie figuur 4). Het verschil is het grootst in Zuiderzeeland, waar eigenaren van gebouwen in 2015 51 procent van de kosten van het watersysteembeheer betaalde en in 2019 nog 45 procent. In drie waterschappen betalen huiseigenaren in 2019 een groter deel van de kosten dan in 2015. De stijging is het sterkst in Delfland (2,3 procentpunt, van 38,9 procent in 2015 naar 41,2 procent in 2019).

Figuur 4 Kostentoedelingspercentage voor de categorie gebouwd (watersysteemheffing) in 2015 en 2019

De doorgetrokken rode lijn geeft het gemiddelde percentage in 2019 weer, de gestippelde rode lijn het gemiddelde percentage van 2015. Waterschap Limburg is in 2017 ontstaan uit een fusie en Drents Overijsselse Delta in 2016. Het kostentoedelingspercentage van deze twee waterschappen in 2015 is een gewogen gemiddelde.

Tarief in 2019

Het tarief van de heffing gebouwd is een percentage van de woz-waarde (net als de onroerendezaakbelasting van gemeenten). Waterschappen mogen tariefdifferentiatie toepassen bij de heffing gebouwd. Voor gebouwen die buitendijks staan of in waterbergingsgebieden mag het tarief maximaal 75 procent worden verlaagd, voor bemalen gebied en glasopstanden (kassen) mag het tarief worden verdubbeld. Tien waterschappen maken gebruik van tariefdifferentiatie bij de heffing gebouwd. Voor die waterschappen worden gewogen gemiddelde tarieven weergegeven.

In 2019 is het gemiddelde tarief 0,0318 procent van de economische waarde (tabel 7). Een huishouden betaalt in 2019 gemiddeld 79 euro voor de heffing gebouwd, 1 euro meer dan vorig jaar. Amstel, Gooi en Vecht heeft het laagste tarief (0,0135 procent van de woz-waarde), Fryslân het hoogste (0,0616 procent van de woz-waarde).

Tabel 7 Tariefheffing gebouwd

	Gemiddeld betaalde bedrag	Mutatie t.o.v. 2018 ²
Heffing gebouwd ¹		
Aa en Maas	0,0367	95 -0,3%
Amstel, Gooi en Vecht	0,0135	61 -0,4%
Brabantse Delta	0,0336	79 -5,4%
De Dommel	0,0212	62 5,1%
De Stichtse Rijnlanden	0,0244	73 1,5%
Delfland	0,0251	58 5,5%
Drents Overijsselse Delta	0,0450	99 3,6%
Fryslân	0,0616	116 2,5%
Hollands Noorderkwartier met wegenonderhoud	0,0567	147 0,0%
Hollands Noorderkwartier zonder wegenonderhoud	0,0447	97 2,7%
Hollandse Delta met wegenonderhoud	0,0390	84 0,0%
Hollandse Delta zonder wegenonderhoud	0,0329	36 -1,0%
Hunze en Aa's	0,0490	61 1,2%
Limburg	0,0249	51 4,5%
Noorderzijvest	0,0561	142 -0,9%
Rijn en IJssel	0,0302	74 8,6%
Rijnland	0,0242	79 -2,6%
Rivierenland met wegenonderhoud	0,0563	141 -1,6%
Rivierenland zonder wegenonderhoud	0,0430	94 -3,0%
Scheldestromen	0,0566	118 0,7%
Schieland en de Krimpenerwaard met wegenonderhoud	0,0498	133 2,8%
Schieland en de Krimpenerwaard zonder wegenonderhoud	0,0247	89 4,9%
Vallei en Veluwe	0,0215	57 5,0%
Vechtstromen	0,0404	88 1,6%
Zuiderzeeland	0,0452	97 -10,2%
Laagste	0,0135	36 -10,2%
Gemiddelde	0,0318	79 1,0%
Hoogste	0,0616	147 8,6%

Vier waterschappen (Hollands Noorderkwartier, Hollandse Delta, Rivierenland en Schieland en de Krimpenerwaard) onderhouden wegen in een deel van het beheergebied en heffen hier een afzonderlijke heffing voor.

Voor waterschappen die tariefdifferentiatie hanteren wordt een gewogen gemiddeld tarief weergegeven.

¹ Percentage van de woz-waarde

² Gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de woz-waarden

Legenda:

Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

Het gemiddelde tarief stijgt in 2019, gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen, met 1,0 procent (0,0003 procent van de woz-waarde). De beperkte stijging komt voornamelijk doordat veel waterschappen in 2019 nieuwe kostentoedelingsverordeningen hebben vastgesteld en eigenaren van gebouwen een lager deel van de kosten zijn gaan betalen (zie ook figuur 4).

Het tarief daalt in negen waterschappen. De daling is met 10 procent het sterkst in Zuiderzeeland (0,0051 procent van de woz-waarde). Door de nieuwe kostentoedeling betalen eigenaren van gebouwen een lager deel van de kosten. Daarnaast is er met name in Almere veel nieuwbouw geweest, waardoor de kosten worden verdeeld over een grotere grondslag. De grootste verhoging vinden we in Rijn en IJssel (8,6 procent, 0,0024 procent van de woz-waarde).

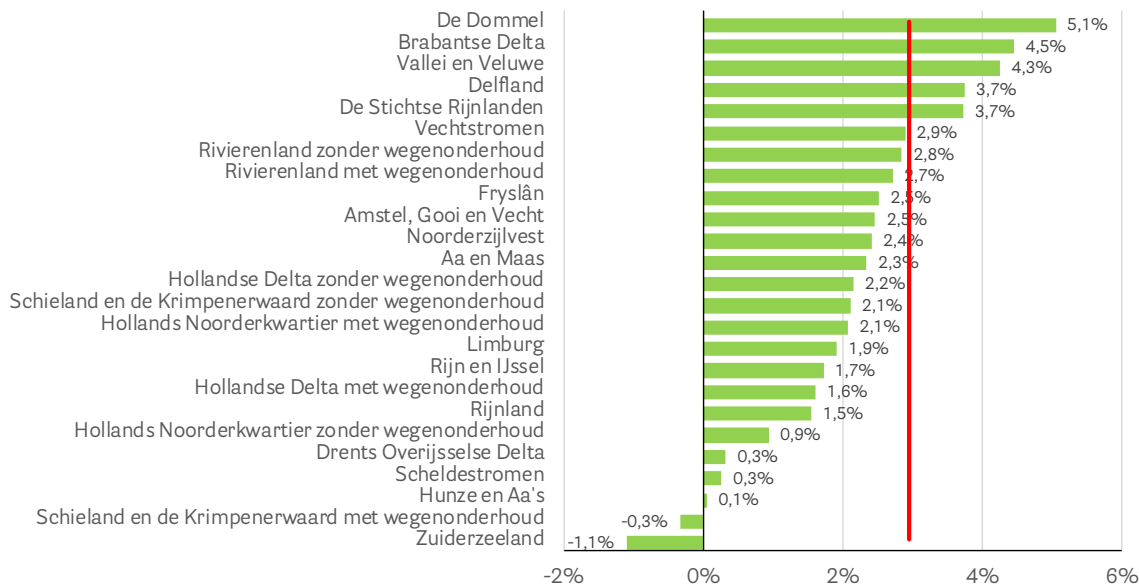
Ontwikkeling 2015-2019

Figuur 5 en kaart 4 laten de gemiddelde jaarlijkse stijging van de heffing gebouwd zien tussen 2015 en 2019. De stijging is gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de woz-waarde in ieder waterschap. Het tarief stijgt jaarlijks gemiddeld 3,0 procent. In twee waterschappen is het tarief in de afgelopen bestuursperiode gedaald (gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de woz-waarden), het sterkst in Zuiderzeeland (gemiddelde jaarlijkse daling 1,1 procent). Dat komt voornamelijk doordat eigenaren van gebouwen vanaf 2019 een kleiner deel van de kosten van het watersysteembeheer betalen⁵ en doordat er veel nieuwbouw is in Almere.

De sterkste gemiddelde jaarlijkse stijging vinden we in De Dommel. Eigenaren van gebouwen (huiseigenaren) zijn hier tussen 2015 en 2019 gemiddeld 5,1 procent per jaar meer gaan betalen. Het tarief in de Dommel is overigens in 2019 nog steeds lager dan gemiddeld in Nederland.

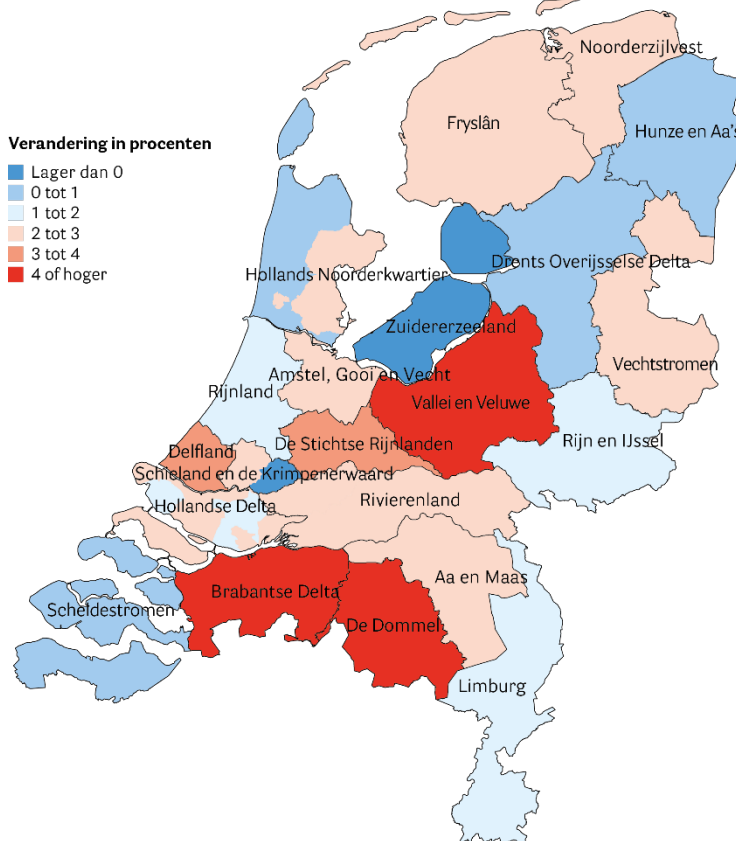
⁵ Zuiderzeeland onderhoudt geen wegen en kent dan ook geen wegenheffing.

Figuur 5 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de heffing gebouwd tussen 2015 en 2019

De rode lijn geeft de gemiddelde jaarlijkse stijging in Nederland weer.

Kaart 4 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de heffing gebouwd tussen 2015 en 2019

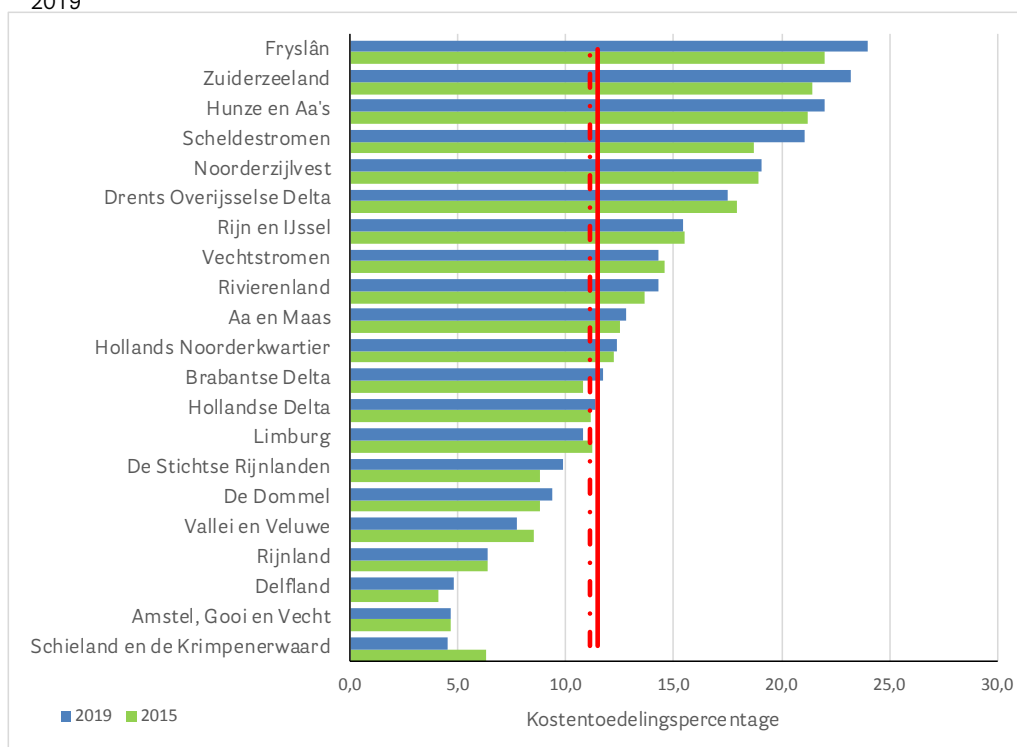
4.4. Heffing ongebouwd

Ontwikkeling kostenaandeel

De heffing ongebouwd wordt betaald door eigenaren van (niet-natuur)grond. Dat zijn vooral agrariërs. Het kostentoedelingspercentage van ongebouwd wordt net als dat van gebouwd vastgesteld op basis van de verhoudingen in de economische waarde van gebouwen en grond en is de uitkomst van een rekenkundige exercitie.

Gemiddeld zijn agrariërs tussen 2015 en 2019 een iets groter deel van de kosten gaan betalen (figuur 6). In 2015 was het kostenaandeel van ongebouwd gemiddeld 11,1 procent, in 2019 is dit 11,5 procent. In 13 waterschappen is het kostenaandeel van ongebouwd gestegen. Deze stijging is met 2,4 procentpunt het sterkst in Scheldestromen (van 18,7 procent in 2015 naar 21,1 procent in 2019). In zes waterschappen zijn deze grondeigenaren een kleiner deel van de kosten gaan betalen. In Schieland en de Krimpenerwaard is de daling met 1,8 procentpunt het grootst (van 6,3 procent naar 4,5 procent).

Figuur 6 Kostentoedelingspercentage voor de categorie ongebouwd (watersysteemheffing) in 2015 en 2019

De doorgetrokken rode lijn geeft het gemiddelde percentage in 2019 weer, de gestippelde rode lijn het gemiddelde percentage van 2015. Waterschap Limburg is in 2017 ontstaan uit een fusie en Drents Overijsselse Delta in 2016. Het kostentoedelingspercentage van deze twee waterschappen in 2015 is een gewogen gemiddelde.

Tarief in 2019

Net als bij de heffing gebouwd mag het tarief van de heffing ongebouwd verschillen binnen een waterschap. Het tarief mag worden verlaagd voor grond in buitendijksgebied en voor grond die kan dienen voor waterberging (met maximaal 75 procent). Het tarief kan worden verhoogd voor grond in bemalen gebied en grond met wegen. In dit laatste geval mag het tarief in sommige waterschappen worden verhoogd met 400 procent.⁶ Alle waterschappen passen bij de heffing ongebouwd tariefdifferentiatie toe. De tarieven die worden weergegeven in tabel 8 zijn gewogen gemiddelde tarieven.

Het tarief van de heffing ongebouwd varieert in 2019 van gemiddeld 51 euro per hectare in Vallei en Veluwe tot 178 euro gemiddeld per hectare in Delfland. Gemiddeld betaalt een grondeigenaar 85 euro per hectare. Dat is bijna 6 euro meer dan vorig jaar (stijging van 7,1 procent).

Het tarief stijgt het sterkst in Fryslân (13,1 procent, circa 10 euro per hectare). Dit komt onder meer doordat eigenaren van ongebouwde grond een groter deel van de kosten zijn gaan betalen. Het tarief daalt in één waterschap, namelijk Schieland en de Krimpenerwaard. Agrariërs die grond hebben in gebied waar het waterschap wegen onderhoudt gaan 19 procent minder betalen (31 euro per hectare), de andere agrariërs 20 procent minder (25 euro per hectare). Ook dit komt voornamelijk door de nieuwe kostentoedelingsverordening van het waterschap.

⁶ Zie Hoeben (2014), Reparatie waterschapswet verhoogt lasten huishoudens, Weekblad Fiscaal Recht, 7040, blz. 347-351 voor een verdere uitleg.

Tabel 8 Tariefheffing ongebouwd

	Tarief per hectare (euro)	Mutatie t.o.v. 2018
Aa en Maas	82	10,0%
Amstel, Gooi en Vecht	116	12,8%
Brabantse Delta	74	11,4%
De Dommel	56	9,0%
De Stichtse Rijnlanden	97	9,7%
Delfland	178	1,0%
Drents Overijsselse Delta	77	3,5%
Fryslân	84	13,1%
Hollands Noorderkwartier met wegenonderhoud	160	7,0%
Hollands Noorderkwartier zonder wegenonderhoud	128	4,3%
Hollandse Delta met wegenonderhoud	142	3,2%
Hollandse Delta zonder wegenonderhoud	123	2,3%
Hunze en Aa's	66	7,4%
Limburg	56	8,3%
Noorderzijlvest	73	10,8%
Rijn en IJssel	57	3,1%
Rijnland	120	0,5%
Rivierenland met wegenonderhoud	122	11,6%
Rivierenland zonder wegenonderhoud	109	11,8%
Scheldestromen	80	3,3%
Schieland en de Krimpenerwaard met wegenonderhoud	133	-19,1%
Schieland en de Krimpenerwaard zonder wegenonderhoud	99	-20,3%
Vallei en Veluwe	51	5,3%
Vechtstromen	64	4,2%
Zuiderzeeland	97	12,5%
Laagste	51	-20,3%
Gemiddelde	85	7,1%
Hoogste	178	13,1%

Vier waterschappen (Hollands Noorderkwartier, Hollandse Delta, Rivierenland en Schieland en de Krimpenerwaard) onderhouden wegen in een deel van het beheergebied en heffen hier een afzonderlijke heffing voor.

Voor waterschappen die tariefdifferentiatie hanteren wordt een gewogen gemiddeld tarief weergegeven.

Legenda:

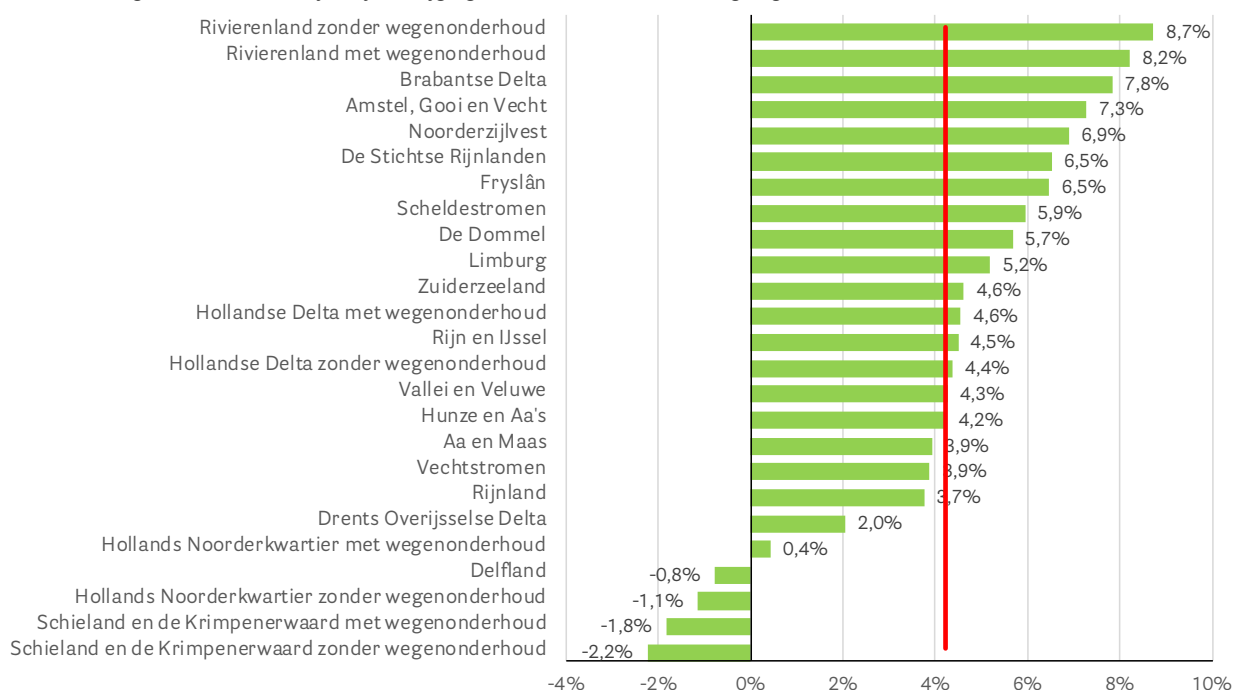
Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

Ontwikkeling 2015-2019

Gemiddeld is het tarief van de heffing ongebouwd sinds 2015 gemiddeld 4,2 procent per jaar gestegen (zie figuur 7 en kaart 5). In 2019 betalen agrariërs gemiddeld 13 euro per hectare meer dan in 2015. De stijging is het sterkst in Rivierenland. In het deel van Rivierenland waar het waterschap geen wegen onderhoud zijn eigenaren van grond gemiddeld 8,2 procent per jaar meer gaan betalen. Ze betalen in 2019 31 euro per hectare meer dan in 2015. In het gebied waar Rivierenland wel wegen onderhoud (Alblasserwaard en Vijfheerenlanden) betalen deze grondeigenaren in 2019 33 euro per hectare meer dan in 2015.

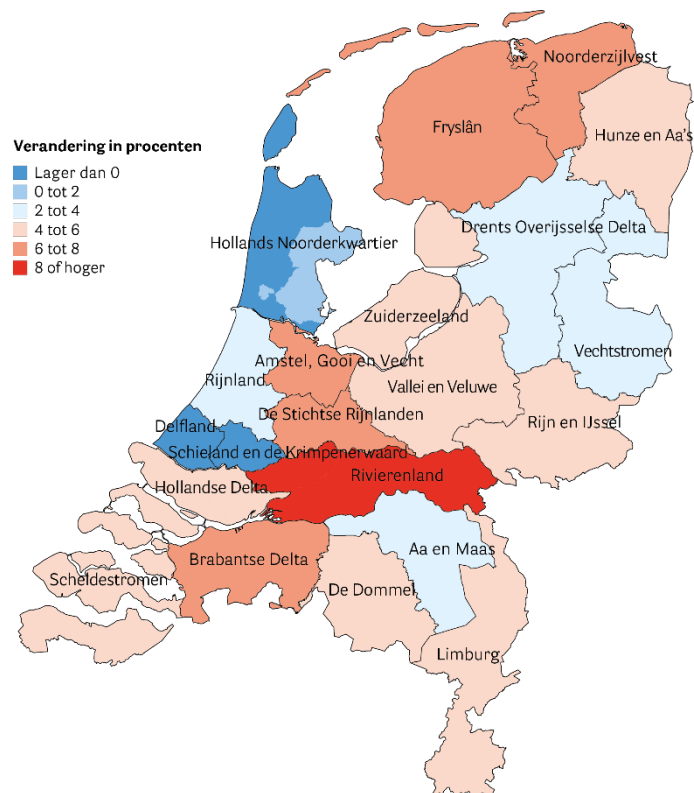
In vier waterschappen betalen grondeigenaren in 2019 minder dan in 2015. De daling is het sterkst in Schieland en de Krimpenerwaard waar agrariërs gemiddeld circa 2 procent per jaar minder zijn gaan betalen.

Figuur 7 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de heffing ongebouwd tussen 2015 en 2019

De rode lijn geeft de gemiddelde jaarlijkse stijging in Nederland weer.

Kaart 5 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de heffing ongebouwd tussen 2015 en 2019

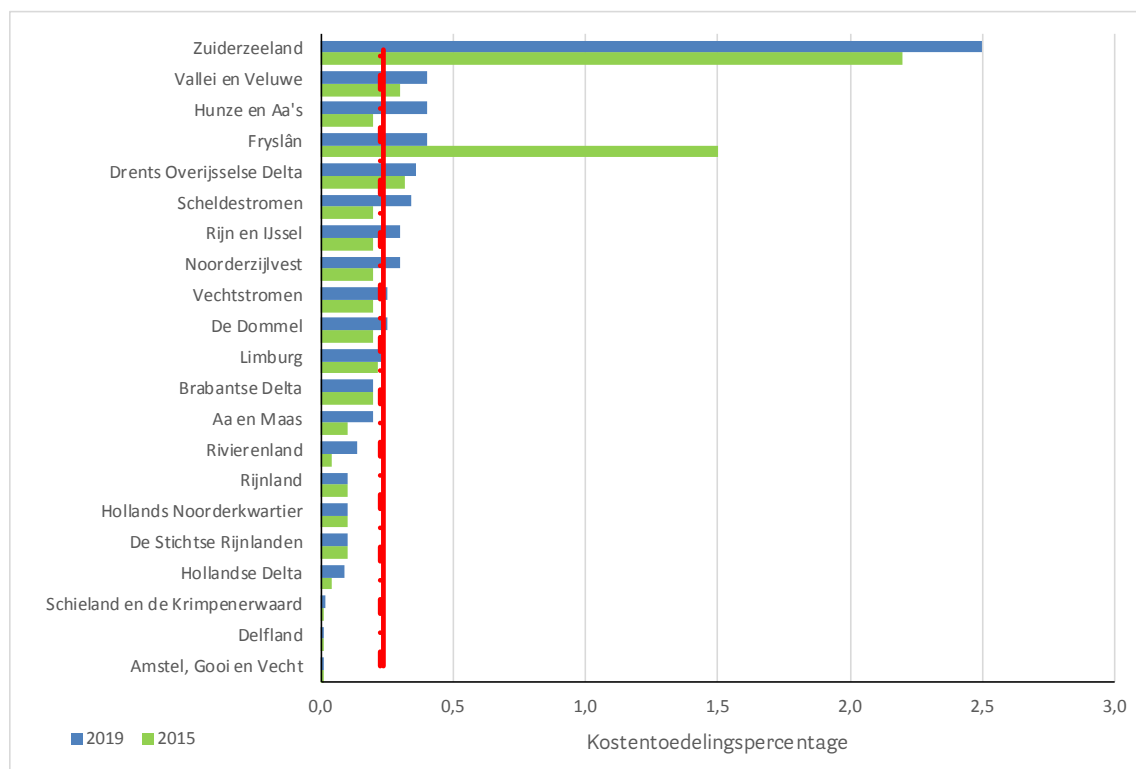
4.5. Heffing natuur

Ontwikkeling kostenaandeel

De heffing natuur wordt alleen betaald door eigenaren van natuurgrond. Omdat de economische waarde van natuurgrond laag is, betaalt deze belastingcategorie maar een klein deel van de kosten. In 2019 varieert dit van 0,01 procent (Amstel, Gooi en Vecht) tot 2,5 procent (Zuiderzeeland) van de kosten. In de meeste waterschappen betaalt natuur zowel in 2015 als in 2019 minder dan 1 procent van de kosten van het watersysteembeheer (figuur 8).

Een opvallende mutatie is de daling van het kostenaandeel van eigenaren van natuurgrond in Fryslân. Daar betaalde deze groep in 2015 1,5 procent van de kosten, en in 2019 nog maar 0,4 procent. Wetterskip Fryslân stuurde een aanslag naar eigenaren van percelen in de Waddenzee (natuurmonumenten). De Hoge Raad heeft in 2018 bepaald dat deze aanslag niet hoeft te worden voldaan omdat het waterschap er in feite geen taken heeft. De totale waarde van natuurgrond in Fryslân daalt hierdoor, waardoor ook het kostenaandeel is gedaald.

Figuur 8 Kostentoedelingspercentage voor de categorie natuur (watersysteemheffing) in 2015 en 2019

Tarief 2019

In 2019 betalen eigenaren natuurgrond gemiddeld 5,51 euro per hectare aan het waterschap (tabel 9). Dat is een stijging van 25,8 procent ten opzichte van 2018. In Amstel, Gooi en Vecht is het tarief met 2,10 euro het laagst. Eigenaren van natuurgrond betalen het meest in het deel van Schieland en de Krimpenerwaard waar het waterschap wegen onderhoudt, namelijk 37,60 euro per hectare. Dat is een stijging van 1618 procent ten opzichte van vorig jaar. Eigenaren van natuurgrond betalen in 2019 in Schieland en de Krimpenerwaard een veel hoger tarief voor de wegenheffing. Het waterschap heeft besloten om eigenaren van natuurgrond vanaf 2019 hetzelfde tarief in rekening te brengen als eigenaren van andere grond.⁷

In één deel van een waterschap betalen eigenaren van natuurgrond in 2019 minder dan vorig jaar. Het gaat om het deel van Hollands Noorderkwartier waar geen wegen worden onderhouden. Eigenaren van natuurgrond betalen hier 0,2 procent minder dan in 2018.

⁷ Toelichting op de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer en wegenbeheer Schieland en de Krimpenerwaard 2019, blz. 12.

Tabel 9 Tariefheffing natuur

	Tarief per hectare (euro)	Mutatie t.o.v. 2018
Aa en Maas	5,07	99,6%
Amstel, Gooi en Vecht	2,10	7,1%
Brabantse Delta	4,84	15,5%
De Dommel	2,26	28,4%
De Stichtse Rijnlanden	5,71	4,0%
Delfland	4,56	0,9%
Drents Overijsselse Delta	4,51	2,7%
Fryslân	7,56	65,1%
Hollands Noorderkwartier met wegenonderhoud	6,95	19,6%
Hollands Noorderkwartier zonder wegenonderhoud	4,86	-0,2%
Hollandse Delta met wegenonderhoud	7,15	2,0%
Hollandse Delta zonder wegenonderhoud	6,03	1,2%
Hunze en Aa's	5,51	65,6%
Limburg	3,52	1,7%
Noorderzijlvest	5,29	57,4%
Rijn en IJssel	3,43	3,0%
Rijnland	4,00	0,0%
Rivierenland met wegenonderhoud	7,41	258,0%
Rivierenland zonder wegenonderhoud	5,71	261,4%
Scheldestromen	7,94	3,3%
Schieland en de Krimpenerwaard met wegenonderhoud	37,60	1618,0%
Schieland en de Krimpenerwaard zonder wegenonderhoud	3,21	83,6%
Vallei en Veluwe	2,94	27,3%
Vechtstromen	4,21	3,7%
Zuiderzeeland	9,50	17,7%
Laagste	2,10	-0,2%
Gemiddelde	5,51	25,8%
Hoogste	37,60	1618,0%

Vier waterschappen (Hollands Noorderkwartier, Hollandse Delta, Rivierenland en Schieland en de Krimpenerwaard) onderhouden wegen in een deel van het beheergebied en heffen hier een afzonderlijke heffing voor.

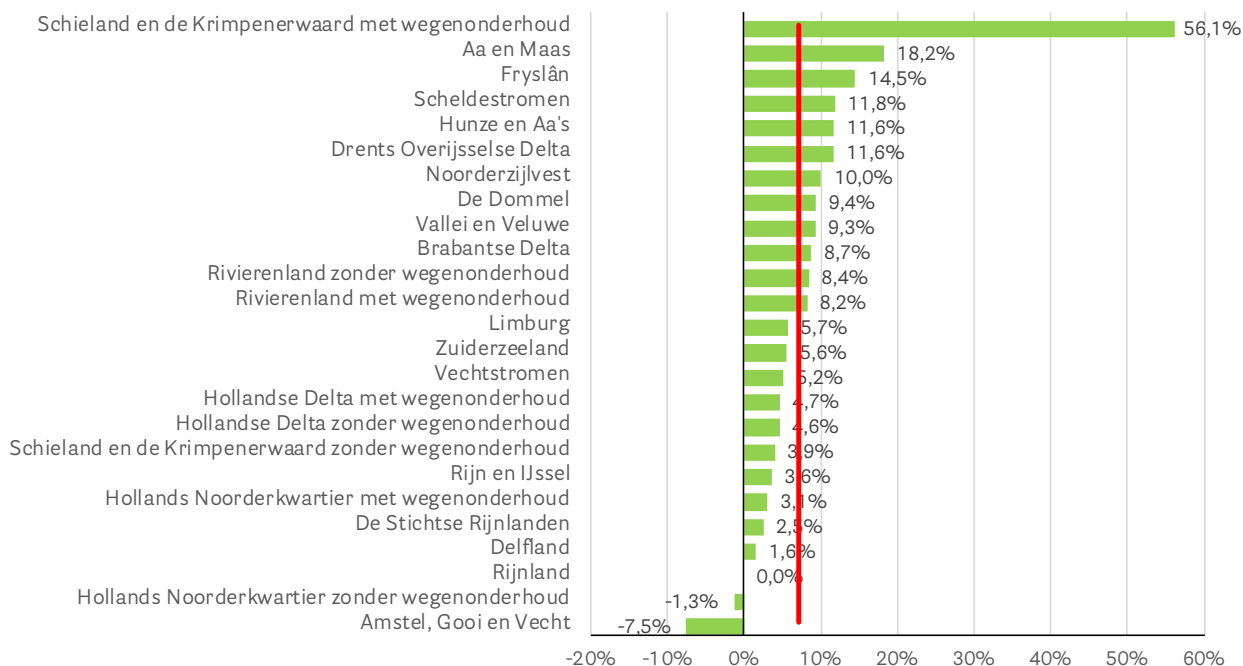
Legenda:

Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

Ontwikkeling 2015-2019

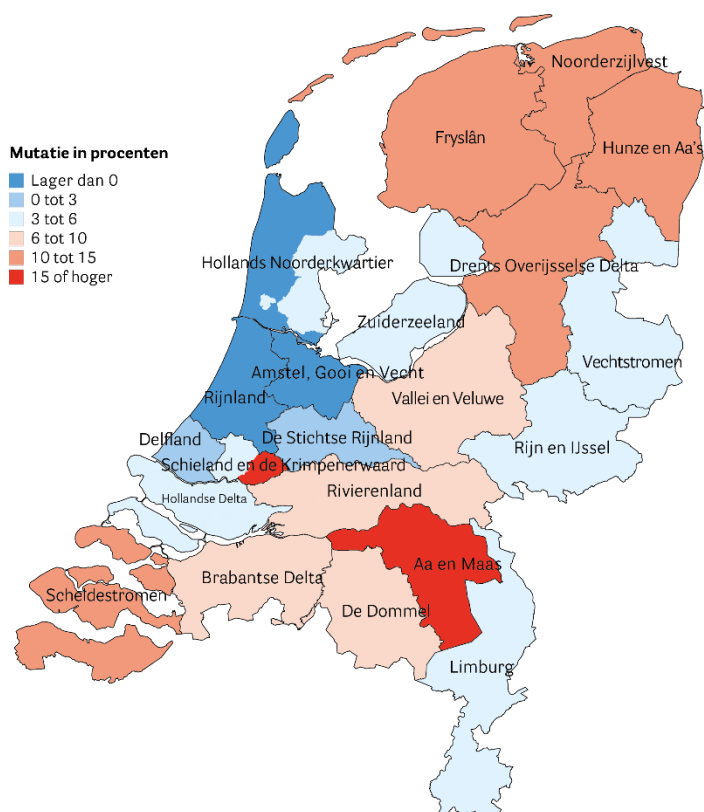
Figuur 9 laat zien dat ook de gemiddelde jaarlijkse stijging tussen 2015 en 2019 met 56,1 procent per jaar het sterkst is in Schieland en de Krimpenerwaard (zie ook kaart 6). Op de tweede plaats vinden we Aa en Maas waar het tarief gemiddeld 18,2 procent per jaar stijgt. In 2015 betaalden eigenaren van natuurgrond daar 2,60 euro per hectare, in 2019 is dit 5,07 euro. In twee waterschappen betalen eigenaren van natuurgrond nu minder dan in 2015. De daling is het sterkst in Amstel, Gooi en Vecht (gemiddeld 7,5 procent per jaar, 0,77 euro per hectare).

Figuur 9 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de heffing natuur tussen 2015 en 2019

De rode lijn geeft de gemiddelde jaarlijkse stijging in Nederland weer.

Kaart 6 Gemiddelde jaarlijkse stijging van het tarief van de heffing natuur tussen 2015 en 2019

Verantwoording

Bij de berekeningen die ten grondslag liggen aan de gegevens in dit overzicht moesten op verschillende plaatsen uitgangspunten worden gekozen. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Tarieven binnen waterschappen

Binnen een waterschap kunnen voor de heffing gebouwd (eigenaren van gebouwen, vooral betaald door huiseigenaren) en heffing ongebouwd (eigenaren van grond voor zover het geen natuurgrond is (vooral agrariërs)) verschillende tarieven worden gehanteerd. In deze gevallen zijn gewogen gemiddelde tarieven berekend voor het hele waterschapsgebied.

Gemiddelden

Waar in dit overzicht sprake is van gemiddelden over waterschappen gaat het om gewogen gemiddelden. Alle tarieven worden gewogen naar de relevante belastinggrondslag. De tarieven van de zuiveringsheffing zijn bijvoorbeeld gewogen naar het aantal vervuilingseenheden, de ingezetenenheffing naar het aantal ingezetenen.

Heffing gebouwd

De ontwikkeling van de heffing gebouwd is berekend door te corrigeren voor de ontwikkeling van de woz-waarde. Hierbij is uitgegaan van de woz-waarde per gemeente zoals eind januari 2019 bekend bij de Waarderingskamer. Dit is omgerekend naar een ontwikkeling per waterschap. Voor de ontwikkeling van 2015 op 2019 is daarnaast gebruik gemaakt van gegevens over de woz-waarde die het CBS publiceert op Statline.

Het bedrag dat in Nederland gemiddeld wordt betaald voor de heffing gebouwd is berekend op basis van de gemiddelde woz-waarde in het voorafgaande jaar (bron: CBS), verhoogd met het waardestijgingspercentage (bron: Waarderingskamer) per gemeente.

Fusies

Tussen 2015 en 2019 zijn er enkele fusies geweest tussen waterschappen. Waterschap Limburg en Drents Overijsselse Delta zijn in de onderzochte periode ontstaan uit fusies. Om de gegevens van 2015 en 2019 wel te kunnen vergelijken zijn voor 2015 gewogen gemiddelde tarieven berekend voor de gefuseerde waterschappen. De grondslagen (aantal vervuilingseenheden, ingezetenen, etc.) zijn gesommeerd.